

OCEAN CANG VUONG

AZ ÖRÖM CSÁSZÁRA

EURÓPA KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2026

www.alexandra.hu • www.moobius.hu
www.europakiado.hu

1

Az a legnehezebb dolog a világon, hogy csak egyszer élünk. De itt csoda szép, ezt még a kísértetek is így gondolják. Reggelente, amikor a fény a zabpelyhely színével borítja be ezt a helyet, ködként emelkednek fel a sínek túloldalán levő rozs fölött, és nevüket keresve a fenyők fekete, hegyes csúcsai felé botorkálnak, olyan neveket, amelyek már egyetlen élőlény szájában sem léteznek. Kis városunk egy folyó partján fekszik New Englandben. Amikor az őszi gleccserek elolvadtak, a völgy hatalmas tóvá változott, és amikor az kiszáradt, ezüstös patakot hagyott maga után, amit Connecticutnak hívnak: algonquin nyelven ez „hosszú dagályú folyó”-t jelent. Az itteni üledék gazdag minden olyan anyagban, ami segíti az életet. Ahogy közeledünk, hatalmas területeken hüvelykujjnyi rügyszekély veszik körül minket, amelyek ragyogva törnek elő az áprilisi sárból. Néhány hónapon belül ezek a hajtások széles levelű dohány és Silver Queen kukorica sűrű sorait hozzák majd létre. A temetőn túl, amelynek sírköveiről az évek eltüntették a neveket, fedett híd vezet át a patakmedren, de ebben a században már senki sem emlékszik arra, hogy egykor víz folyt benne. A hídon keresztül juthatsz el hozzánk. Fordulj jobbra a Conway cukorkunyhónál, amelynek belseje mostanra

ki van üritve és el van torlaszolja, az ablakai betörve, a fatáblán lévő szlogent – „Édesítünk, amint a krókuszok virágoznak” – a szél már Braille-írássá koptatta. Tavasszal a cseresznyevirágok minden zöld folton, amelyből még nem lett szántóföld vagy üzletsor, beborítják a megyét. Évszázadok ürülékének köszönhetjük, libák potyogtattak itt, ezen a vidéken, valahányszor a nyár északra csalogatta üreges csontjaikat.

Pázsitunkat ellepi a parlagfű és a tarackbúza. Az egyikben minden tavasszal egy sor vörös és rózsaszín tulipán nyílik, fejüket a drótkerítésen keresztül dugják ki, amelyhez támaszkodnak. A közeli verandán gyermekjátékok hevernek, egy teherautó, triciklik, tűzoltóautó, amelyek színei már húsvéti árnyalatokká fakultak. Postaládként egy korhadtt komódra állított tejesláda szolgál, amelynek nyílását régi gumiabroncsdarabbal szögezték le és fehér javítófoliadékkal a *Ramirez 47* feliratot írták rá. Mellette egy Bill Clinton fejét formázó bádog madáretető. Mosolygós szájából magvak csordulnak ki tapsolásra emlékeztető hanggal, valahányszor az éjszaka láthatatlan óráiban a tehervonat szele megrázza őket. Bár a vonat nem áll meg a városunkban, füttye még öt kilométeres távolságból is hallható minden nappaliban. Valójában *semmi* sem áll itt meg, csak mi. Hartford, a biztosítási cégekre, lőfegyverekre és kórházi felszerelésekre, a halál és a katasztrófa bürokráciájára épült főváros csak tizenkét percnyi autóútra fekszik, és mindenki, aki vagy odafelé tart, vagy minél gyorsabban el akar húzni onnét, elszáguld mellettünk az autópályán. Mi vagyunk az a homályos folt a vonatok, a minibuszok, a Greyhound buszok ablakaiban, arcunk a szél és a sebesség által deformálva, mint egy kidobott Munch-festmény. Az

egyetlen dolog, amit a várossal megosztunk, a mentőautók, mert elég közel vagyunk hozzá ahhoz, hogy értünk jöjjenek, amikor haldoklunk, vagy ha nincs közeli rokonunk, és kerekesszékeyen elszállítanak minket. A periférián élünk, de az állam szívében halunk meg. Minden egyes csekkkel adót fizetünk azért, hogy egy folyó süllyedő partján állhassunk, amely lassan álmaink hullaházává válik.

A mellékutak kátyúi olyan szélesek és mélyek, hogy még napokkal a nyári zápor után is kis halak fickándoznak a zöldesen áttetsző pocsolyákban. Egy kivilágítatlan veranda sötétjéből valakinek a nevetése olyan gyorsan hasít át a levegőn, hogy akár elfojtott zokogás is lehetne. Az aranyvesszővel körülvevett, bézs színű kunyhó a WWII Club, egy bár három bárszékkal és egy faburkolatú automatával, amelyben csak Marlboro és mézes tekerics van. Szemben téglá sorházak állnak. Először a Jennings Road-i papírgyár munkásainak építették őket, ma azonban veteránok laknak bennük, akik minden elképzelhető csatatérről hazatérnek, hogy műanyag kerti székeken ülve a hegyerincen bámuljanak, mielőtt visszabotorkálnak füstös szobáikba, ahol emberi felsőtestméretű minitévék duruzsolása mellett alusszák végtelen álmaikat.

Nézd, hogyan robbannak szét az éjszaka folyamán a seregélyektől feketéllő nyírfák, amikor a hajnal első szikrái megérintik a csőrüket. Hogyan énekelnek az utolsó tücskök a frissen lerakott trágyától bűzlő legelőket elborító ködben. Augusztusban a vasúti sínek olyan forrók, hogy a cipőtalpad gumija megolvadna, ha egy percnél tovább sétálnál rajtuk. A hőség ellenére minden zöldell, mintha a kietlen tél kopárságát akarná jóvátenni;

a moha olyan buja a talpfák között, hogy egy bizonyos szögben az erős, zöldes fényben úgy néz ki, mint az alga, mintha a gleccserek áradása egyik napról a másikra visszatért, és végül mi is azzá váltunk volna, amivé mindig is rendeltettünk: bibliaiakká.

Kövessük a síneket egy elágazásig, amely a letaposott gyegek között vész el, egy ösvényig, amely egy roncsstelephez vezet, tele különböző állapotban lévő iskolabuszokkal, némelyikük annyira öreg, hogy már nem sárga, hanem szürke, mint a hajóroncsok. Borostyán borítja őket, a horpadt motorháztetőkön apró halmokban állnak a kiszáradt levelek, téves tudásunk maradványai. Ha átsétálsz ezen a telepen – ahogy sokan tették hazafelé tartva a Myers zoknigyárból az éjszakai műszak után, vagy vasárnap délután céltalanul kóborolva, a gondolataikba merülve –, akkor átkelhetsz a vándorlás generációkon átívelő, műbőr ülésekbe égett vágyán. A telep másik végén fekszik egy egyhete elűtött állat, szembőlre tele van meleg kólával, amit egy lány iskolából jövet unalmában öntött a vak tekintetek végtelen sötétjébe.

Ha a Gladnessbe akarsz menni, de eltévedsz, akkor találsz meg minket. Mert minket East Gladnessnek, azaz Keleti Örömmek hívnak. Maga Gladness már nem is létezik, csaknem egy évszázaddal ezelőtt Millsapra nevezték át Tony Millsapról, a fiúról, aki végtagok nélkül tért vissza az első világháborúból, és hőssé vált – ékes bizonyítékeként annak, hogy ebben az országban szinte mindent elveszíthet az ember, és mégis megnyerhet egy egész várost. Néhányan közülünk East Millsap akartunk lenni, hogy a dicsőségében sütkérezhessünk és ügyfeleket vonzunk az üzleteinkbe, de a többiek túl büszkék voltak ahhoz,

hogy egy olyan fiúról nevezzük el magunkat, akinek a kerekesszéke sohasem gördült végig a járdáinkon.

A hét hónapig tartó tél szeptember végén kezdődik, amikor a fagy megcsillan a bíróság előtti pázsiton és az utcán parkoló autók motorháztetőjén. Az ide-oda lengedező juharok, nyárfák és a babérfák levelei között a fény borostyánszínűen szűrődik át. Délre még a bedeszkázott evangélikus templom tornya is átvált galambszürkéből az állott vaj színére.

Bár szkeptikusak vagyunk, nem adtunk fel minden reményt.

Mindezek mellett a főutcánk dicsekedhet még két ír pubbal, egy éttermmel, egy virágüzlettel, a God First szépségszalonnal, a Panda Gate China Wokkal, egy névtelen, pirinyó tacobárral, egy temetkezési vállalkozással, amelyet égszínkékre festettek, hogy megvigasztalják a gyászolókat, egy mosodával, aminek hátsó bejárata egy pincébe vezet, ahol pontosan három darab, zsetonnal működő pornófülke található. Két ajtóval arrébb található az Amerikai Légión, ahol minden pénteken zsugorfóliába csomagolt sütőtökös kenyeret és feketekávét árulnak egy szél-fúttá ponyva alatt. Jogi tanácsadást nyújtanak a mezőgazdaságban dolgozó migráns munkavállalóknak, a YMCA mögött, amely tavaly végre egyik oldalszárnyában létrehozott a drogosok számára egy helyiséget, ahol a tűcsereprogramot lebonyolítják. Aztán ott van a hatalmas viktoriánus villa a Lilac és a Main sarkán. Ez volt az első polgármesterünk otthona, ma pedig rehabilitációs központ a drogfüggőknek. Feljáróját műanyag rózsák szegélyezik, amelyek hóviharak után kék és lila színben bukkannak elő a hóbuckák közül.

Ott a sarkon a kétszintes Cape Cod stílusú ház, amelyet csak addig a magasságig festettek le, ameddig a legidősebb fiú felért, és mióta télen bevonult a tengerészgyalogosokhoz, egyáltalán nem nyúltak hozzá, így azóta félig olívaöld színű. Július végén egy fekete minihűtő áll az utcán, amely hosszabbító kábelén keresztül kap a házból áramot. A hűtőben sorokban állnak a zöld kartonpoharakban izzadó áfonyák egy kávésdoboz mellett, rajta egy post-itcetli: *áfonya 5 dollár, fizess, amennyit tudsz.*

Ez egy olyan város, ahol péntek este a középiskolás gyerekeknek nincs hova menniük, ezért a mostohaapjuk minibuszával leparkolnak a Walmart parkolójának kivilágítatlan sarkaiban, Poland Spring palackból isszák a Smirnoff vodkát, Weezert és Lil Wayne-t üvöltetnek a hangszórókból, amíg egy nap lenéznek és látják, hogy egy csecsemő van a karjukban, és rájönnek, hogy a harmincas éveikben járnak, és a Walmart semmit sem változott, kivéve a logóját, ami most világosabb és kékes fényt vet az évek során beesetté vált arcukra. Ez az a hely, ahol az apák fapácfoltos farmerjukban állnak a hajnal vöröslő fényében a focipályák szélén, egyik kezük a zsebükben, a másikban Dunkin' Donuts-poharat szorongatva nézik, ahogy izzadnak a fiaik. Emlékművei lehetnének annak, hogy mit jelent arra várni, hogy egy fiú férfivá váljon. És minden reggel ott ülsz a deres lelátón, öledben Virginia Woolf *A világitótorony* című könyvének viharvert példányával, nézed a pályán a játékosokat, a mezükön remegő kék tomahawkokat, a ködben reccsenő műanyag védőfelszerelésüket. És amikor lapozol, a lap kirepül a kötésből, átbukdácsol a pályán, a nedves fűtől foltossá válik, míg végül a fiúk lábai közé

gabalyodik, majd szétmállik egy pár fekete stoplis cipő alatt. A szavak a földbe süllyednek. Így megy ez ebben a városban.

Bármily meglepő, van egy könyvtárunk. Valaha fegyverraktár volt, amely egykor egy csoport szökött rabszolgának adott menedéket útban Nova Scotia felé, ezért állítottak Sojourner Truthnak bronzszobrot a tér közepén álló szökőkútnál, amely már három éve nem működik. A szoborral szemben áll egy 140 centiméter magas, piros legókokakból álló, tartósan összeragasztott, vörös T-rex. A T-rex olyan magas, mint az Adam Munsey nevű fiú, akit néhány méterrel arrébb éppen az az iskolabusz gázolt el, amelyre fel kellett volna szállnia, mivel a sofőr seggrészegre itta magát egy fél gallon Southern Comforttal az előző éjszaka során, miközben ébren maradt, hogy végignézze a Patriots 2002-es Super Bowl-győzelmét. Kicsit tovább, ahol az utca a 4-es úttá szélesedik, a járda porrá omlik, és a jobb oldali zöld területen itt-ott pipacsok és kék őszirózsák tarkítják, ott található a Colt gyár, amelynek alapítója, Samuel Colt úgy lett az egyik leggazdagabb ember Amerikában, hogy a polgárháború alatt mindkét félnek fegyvereket adott el. Ma ez Coca-Cola gyár, ahol fényes piros teherautók sorakoznak a régi téglarakodóhelyek mentén, miközben a nap lenyugszik a nyugati hegyek mögött.

Ott a York megyei női börtönhöz vezető Cumberland Road, amely mentén ebben az évszakban okkersárga tökök szegélyezik a szürkésbarna mezőket, és ezek a tökök jótéteményt jelentenek a téli tartalékot gyűjtő nyulaknak és az éhező oposszumoknak. Mögöttük több mint 195 millió éves Podokesaurus-lábnymokkal teli homokkötömbök szegélyezik a folyót, amelyek egészen

a Wendy's parkolójáig tartanak. Aztán a többi franchise üzlet: Burger King, AutoZone, Mattress Firm, Family Dollar, Dollar General. Aztán a Nite-E-Nite Motel öt babakakisárga színű ajtajával, a Kahoots éjszakai klubbal szemben, amely héthavonta új lányokat ígér. Mögötte a kézzel festett táblák: BRYAN INSTA-ÓVADÉKA; TÚZIFA – 25 DOLLÁR KEDVEZMÉNY AZ ELSŐ KÖTEGRE; JÉZUS NEVÉBEN NE LEGYEN RÉTEGREPESZTÉS; egy kifakult kampányposzter: MARTHA BEANT VÁROSI SZÁMVEVŐNEK 2006-BAN. És egy elegáns piros betűs felirat, akár egy jóslat: HAMAROSAN FEGYVEREK.

Mit tudsz valójában arról, hogy mit tudsz New Englandről?

A betonlap mögött, ahol egykor egy Citgo benzinkút állt, óvatosan, mintha fajtájának utolsó példánya lenne, egy szarvas belépdél egy selyemkóróligetbe, majd beugrik a bozótosba, ahol a patak a Fülöp király híd alatti folyóba ömlik. A teherhajóhidat arról a wampanoag törzsfőnökről nevezték el, aki itt vezette a felkelést, hogy visszaszerezze a földjét a puritánoktól. A híd betonpillérei tele vannak színes graffitikkal: *SpyKids 2*, *Guerra a los ricos*, *Free Mumia Abu-Jamal!!!*, *Laura & Jonny 92*, *niños malos*, és *9/11 belső munka volt*.

Ez egyben az utolsó út is a városból kifelé.

És éppen ezen a hídon haladt át a fiú 2009. szeptember 15-e délutánján. Az eső kopogott a vállára terített, túlméretezett UPS-dzsekijén, amint a völgy szívében járt, a táj fokozatosan beleolvadt a látóhatárba süllyedő szikla formájú felhőkbe. Tizenkilenc éves volt, gyermekkorának éjféljében, de még egy emberöltőnyire az első napfénytől. Nem bocsátottak meg neki, úgy,

ahogy neked sem. Az égbolt jóindulatúan szürke volt, amint a délután estébe csapott át, és a hideg köddé változtatta a lehetét. Bakancsa alatt zümmögtek a sínek az acélrudakat csapkodó szél-
lökésektől. Igen, *gyönyörű itt*, ezért nem mennek el soha a kísértetek. Ezt tudnod kell, miközben a város egyre elmosódottabbá vált mögötte. Meg kell értened, miközben odalent, mint vegyileg puhított gránit, kavargott a fekete víz, és a kobaltkék folyóparton egymás után gyulladtak fel a fények, hogy a fiú ennek a világnak egy nagy becsben tartott részéhez tartozott, amikor a válla fölött visszanézett az alkonyatba beletörődő varjaktól megereszkedett telefonvonalakra, és a távolban a piros víztoronyra, amely kifakult fehér festékkel hirdetett minket – a KELETI ÖRÖMÖT –, mielőtt elfordult ettől a helytől, egyik lábát átvette a korláton, és jó fiú módjára úgy döntött, hogy leugrik.